Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dechrau'n Deg
Flying Start

Canllawiau ar Deillianau Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu Dechrau'n Deg

Canllawiau ar gywain a chyflwyno deilliannau Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu ar gyfer plant 0-5 oed sy'n cael cefnogaeth gwasanaethau lleferydd, iaith a chyfathrebu Dechrau'n Deg yng Nghymru

Awst 2025

llyw.cymru

Cynnwys

Pennod 1: Diben y canllawiau 3

Pennod 2: Cefndir 4

Pennod 3: Y deilliannau 5

Deilliant 1: Newid yn y Plentyn 6

Deilliant 2: Newid yn y Gofalwr 6

Deilliant 3: Newid yn yr Ymarferydd 9

Deilliant 4: Newid yn yr Amgylchedd Gofal Plant 11

Cwestiynau Cyffredin 12

Rhestr termau 13

OGL © Hawlfraint y Goron 2025, Llywodraeth Cymru, WG52581, ISBN digidol 978-1-80633-373-8

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg

PENNOD 1

Diben y canllawiau

Mae'r canllawiau hyn yn nodi pa ddeilliannau sydd i'w defnyddio i arddangos effaith darpariaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu Dechrau'n Deg, a'u bwriad yw cefnogi Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd ar draws Cymru i gasglu ac i gyflwyno'r deilliannau hyn.

Mae'r canllawiau'n addas i bawb yng Nghymru sydd â chyfrifoldeb dros gyflwyno neu gomisiynu darpariaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu **ar wahân i gymorth unigol** – mae hyn yn cynnwys y ddarpariaeth ar lefel gyffredinol, lefel y boblogaeth a lefel wedi'i thargedu a ddarperir yn Dechrau'n Deg ac mewn gwasanaethau ataliol eraill.

Rhaid cyflwyno'r deilliannau lleferydd, iaith a chyfathrebu ar gyfer darpariaeth Dechrau'n Deg gan ddefnyddio'r llyfr gwaith Dechrau'n Deg ar gyfer Awdurdodau Lleol. Fodd bynnag, **ni fydd** Llywodraeth Cymru (LlC) yn casglu'r data hwn ar gyfer gwasanaethau ar wahân i Dechrau'n Deg. Dim ond data lleferydd, iaith a chyfathrebu ar gyfer plant sy'n gymwys i gael darpariaeth Dechrau'n Deg (h.y. o fewn ardaloedd cod post Dechrau'n Deg) sydd ei angen gan Awdurdodau Lleol sydd ddim yn gwahaniaethu rhwng gwasanaethau yn ôl cod post Dechrau'n Deg.

Diffiniadau o ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu:

Cyffredinol:

> *'I gynnwys unrhyw raglen sydd â dyddiad dechrau a gorffen a phan fo'r nodau a'r amcanion yn canolbwyntio'n **bennaf** ar ddatblygu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu y plentyn trwy wella rhyngweithiadau â rhieni/gofalwyr.'*

Wedi'u targedu:

> *'I gynnwys unrhyw raglen neu ymyriad sydd â dyddiad dechrau a gorffen a phan fo'r nodau a'r amcanion yn canolbwyntio'n **bennaf** ar ddatblygu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu y plentyn trwy wella rhyngweithiadau â rhieni/gofalwyr a phan fo'r plentyn/teulu **wedi'u nodi'n benodol** i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu.'*

PENNOD 2

Cefndir

Cafodd y deilliannau lleferydd, iaith a chyfathrebu eu cyd-gynhyrchu gan weithgor o arbenigwyr lleferydd, iaith a chyfathrebu o bob cwr o Gymru. Cefnogwyd y trafodaethau gan y fframweithiau a'r canllawiau canlynol:

- Canllawiau RCSLT ar gyfer mesur deilliannau y tu hwnt i ofal unigol: **Measuring outcomes outside individualised care – RCSLT**
- Y fframwaith cysylltiedig: **RCSLT-Measuring-Outcomes-Framework-June2021.pdf**
- Cwestiynau allweddol i'w gofyn wrth ddewis mesurau canlyniadau: rhestr wirio ar gyfer gweithwyr iechyd proffesiynol cysylltiedig **selecting-outcome-measures.pdf**.

PENNOD 3

Y deilliannau

Mae'r deilliannau fel a ganlyn:

> **Datganiad gweledigaeth:** *Mae plant yn dechrau'r ysgol gyda sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu gweithredol ac yn cyflawni eu potensial llawn.*

Bydd Prosiect Pengwin, sef pecyn lleferydd, iaith a chyfathrebu Cymru, yn cynnwys pwyntiau arsylwi pan fo'r plentyn yn 15, 27 a 42 mis oed, a bydd hynny yn casglu rhywfaint o ddata a allai ddangos a yw'r 'weledigaeth' hon yn cael ei chyflawni ar lefel y boblogaeth.

> **Deilliant terfynol:** *Bydd gan 90% o blant sy'n cael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu cyffredinol neu wedi'i dargedu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu sy'n datblygu'n nodweddiadol pan fyddant yn 42 mis oed A bydd y 10% ag anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu yn cael eu nodi a'u cefnogi'n briodol.*[1]

Ni fydd disgwyl i bob Awdurdod Lleol na Bwrdd Iechyd ddangos tystiolaeth o'r deilliant terfynol hwn. Bydd Llywodraeth Cymru yn dadansoddi'r data ar lefel poblogaeth er mwyn pennu a yw'r bwlch anfantais yn lleihau i grwpiau sy'n wynebu risg. Mae'n bosibl na fyddwn byth yn cyrraedd 90%, ond byddai gwelliannau ar y llinell sylfaen o flwyddyn i flwyddyn yn dangos effaith.

D.S. Ni fydd y deilliant terfynol yn cael ei gasglu nes bod dull arsylwi ar waith gennym, felly bydd hyn yn cael ei gyflwyno ar yr un pryd â Phrosiect Pengwin.

1 D.S. Ni chyrhaeddwn fyth 100% o blant â sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu sy'n datblygu'n nodweddiadol, oherwydd bod yr ymchwil yn awgrymu y bydd gan 7-10% o'r boblogaeth anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu hirdymor.

Deilliant 1. Newid yn y Plentyn

Beth i'w fesur	Sut i'w fesur
Ni fydd Llywodraeth Cymru yn gofyn am hyn nes y bydd dull pwrpasol ar gael.	Amh
Daeth yr **adolygiad o sgrinio iaith gynnar yn addas ar gyfer plant yng Nghymru o enedigaeth hyd at 5 mlwydd oed** i'r casgliad nad oes gennym ddull pwrpasol o fesur 'newid yn y plentyn' ar hyn o bryd.	Felly, ni fydd LlC yn gofyn am y deilliant hwn nes y bydd dull o'r fath ar gael.

Deilliant 2. Newid yn y Gofalwr[2]

Beth i'w fesur	Sut i'w fesur
2.1 Bydd gofalwyr sy'n rhan o raglen neu ymyriad lleferydd, iaith a chyfathrebu **wedi'i dargedu** yn rhyngweithio â'u plentyn mewn ffordd ymatebol. **DS** i'w gyflwyno **dim ond** pan fo'r plentyn/teulu yn mynychu ar ôl cael eu nodi'n benodol i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu. **Y data y gofynnir amdano:** • Nifer y gofalwyr a fynychodd 75% neu fwy o'r sesiynau a gyflwynwyd. (Mae 'mynychu' yma yn golygu **yr un** gofalwr yn mynd i 75% neu fwy o'r sesiynau.) • Nifer y gofalwyr a fynychodd ac y cofnodwyd sgôr ymatebolrwydd cyn ac ar ôl y sesiynau ar eu cyfer. • Nifer y gofalwyr a fynychodd ac a ddangosodd welliant o ran ymatebolrwydd. (Diffinnir 'gwelliant' fel cynnydd o **½ pwynt** o leiaf ar y raddfa ymatebolrwydd a ddefnyddir.)	Ymatebolrwydd cyn ac ar ôl ymyriad/Graddfeydd sgorio Rhyngweithio rhwng Oedolyn a Phlentyn (ACI). **Adnoddau:** Ymatebolrwydd: **PaRRiS** (un cwestiwn, â sgôr o 1 i 5, gan gynnwys ½ pwyntiau): **'Rhowch sgôr i'r deuad rhiant-plentyn yr arsylwyd arno yn seiliedig ar sgoriau ymatebolrwydd rhiant'** [gweler y llawlyfr PaRRiS]. Ystyriwch ddibynadwyedd[3] rhwng ac o fewn graddwyr[4] – cynlluniwch ar gyfer sesiynau cymedroli. Gall PaRRiS fod yn fwy dibynadwy ac yn fyrrach nag adnoddau ACI eraill.

2 Diffinnir 'gofalwr' fel unrhyw oedolyn sy'n mynd i raglenni neu ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu i gefnogi plentyn sydd dan eu gofal, e.e. rhiant/gofalwr maeth/nain neu daid.

3 Mae dibynadwyedd rhwng graddwyr yn cyfeirio at gysondeb sgoriau rhwng arsylwyr ('graddwyr') **gwahanol** a gellir gwirio hyn drwy wneud ymarferion ar y cyd i raddio'r un rhyngweithiad, e.e. gan ddefnyddio fideos o rieni a phlant yn chwarae gyda'i gilydd.

4 Mae dibynadwyedd o fewn graddwyr yn cyfeirio at gysondeb mewnol – h.y. **yr un** graddiwr yn defnyddio'r un broses bob tro er mwyn cynhyrchu sgoriau tebyg ar gyfer rhyngweithiadau tebyg.

Beth i'w fesur	Sut i'w fesur
2.2 Bydd gan ofalwyr plant sy'n cael rhaglen neu ymyriad lleferydd, iaith a chyfathrebu **cyffredinol neu wedi'i dargedu** fwy o hyder wrth gefnogi datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu eu plentyn. **Y data y gofynnir amdano:** • Nifer y gofalwyr a fynychodd 75% neu fwy o'r sesiynau a gyflwynwyd. (Mae 'mynychu' yma yn golygu **yr un** gofalwr yn mynd i 75% neu fwy o'r sesiynau.) • Nifer y gofalwyr a fynychodd ac y cofnodwyd sgôr hyder cyn ac ar ôl y sesiynau ar eu cyfer. • Nifer y gofalwyr a fynychodd ac a ddangosodd welliant o ran hyder. (Diffinnir 'gwelliant' fel cynnydd o **1 pwynt** o leiaf ar y raddfa hyder a ddefnyddir.)	**Adnoddau:** Graddfeydd sgorio hyder cyn ac ar ôl ymyriad, e.e.: **'Ar raddfa o 1 i 10, pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am ryngweithio â'ch plentyn mewn ffordd sy'n eu helpu i ddysgu i siarad?'** Sylwer, er mwyn sicrhau cysondeb ledled Cymru, dylid defnyddio graddfa hyder 10 pwynt.
2.3 Bydd gofalwyr plant sy'n cael cefnogaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu **cyffredinol neu wedi'i thargedu** yn ymgysylltu â rhaglenni neu ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu. **Y data y gofynnir amdano:** • Y rhaglen neu'r ymyriad penodol a gynigiwyd. • Nifer y gofalwyr a ymgysylltodd â 25%/50%/75% o'r sesiynau lleferydd, iaith a chyfathrebu a gynigiwyd.	**Presenoldeb mewn ymyriadau:** • Nodwch y rhaglen neu'r ymyriad (e.e., grŵp iaith/Elklan). • Cofnodwch nifer y lleoedd a gymerwyd. • Cofnodwch pa ganran o'r sesiynau a fynychwyd gan yr un gofalwr.

Deilliant Rhif 2.1

Bydd gofalwyr plant sy'n mynychu rhaglen neu ymyriad lleferydd, iaith a chyfathrebu wedi'i **dargedu** yn rhyngweithio â'u plentyn mewn ffordd ymatebol.

Nod y mesur hwn yw casglu gwybodaeth am newid yn ymddygiad oedolion o ganlyniad i ymyriad lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Ymatebolrwydd oedolion yw prif darged y rhan fwyaf, os nad pob un, o'r ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu cyffredinol ac wedi'u targedu sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn y blynyddoedd cynnar. Gweler **adroddiad** yr Adolygiad o Ymyriadau yng Nghymru (WIRe) i gael crynodeb o ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu seiliedig ar dystiolaeth ar lefelau cyffredinol, poblogaeth ac wedi'u targedu ar gyfer plant dan 5 oed. Gellir mesur ymatebolrwydd oedolion gan ddefnyddio graddfa sgorio PaRRiS neu ddull arall o fesur rhyngweithiadau rhwng oedolyn a phlentyn. Un cwestiwn sydd yng ngraddfa PaRRiS ac nid oes angen hyfforddiant ffurfiol cyn ei defnyddio (gweler **llawlyfr PaRRiS**).

Diffinnir newid cadarnhaol fel cynnydd o ½ pwynt o leiaf ar un eitem neu fwy ar y raddfa a ddefnyddir. Er enghraifft, ar raddfa PaRRiS, sydd ag uchafswm sgôr o 5, byddai gwelliant o ½ pwynt (e.e., o 3 i 3½) ar ôl ymyriad yn cael ei ddiffinio fel newid cadarnhaol.

Dylid ystyried dibynadwyedd rhwng graddwyr[5] ac o fewn graddwyr[6] pa raddfa bynnag a ddefnyddir. Byddai rhoi sesiynau goruchwylio ar waith ar gyfer pob ymarferydd sy'n defnyddio'r adnodd yn arfer dda er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd gyson a dibynadwy o hyd.

Dylid cyflwyno sgoriau PaRRiS ar gyfer gofalwyr sy'n mynychu 75% neu fwy o sesiynau'r rhaglen neu'r ymyriad.

Deilliant rhif 2.2

Bydd gan ofalwyr plant sy'n mynychu rhaglenni neu ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu cyffredinol neu wedi'u targedu fwy o hyder wrth gefnogi datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Nod y mesur hwn yw casglu gwybodaeth ynghylch y newid yn hyder oedolion o ganlyniad i ymyriad lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Gellir mesur hyn gan ddefnyddio graddfeydd sgorio hyder cyn ac ar ôl ymyriad (e.e, '**ar raddfa o 1 i 10, pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am ryngweithio â'ch plentyn mewn ffordd sy'n eu helpu i ddysgu siarad?**'). Os oes mesurau hyder eraill yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd, gellir cadw'r rhain a chyflwyno'r data arnynt, ond er mwyn sicrhau cysondeb ledled Cymru, dylid defnyddio graddfa hyder 10 pwynt.

Diffinnir newid cadarnhaol fel cynnydd o 1 pwynt o leiaf ar y raddfa a ddefnyddir.

Dylid cyflwyno sgoriau hyder ar gyfer gofalwyr sy'n mynychu 75% neu fwy o sesiynau'r rhaglen neu'r ymyriad.

Deilliant rhif 2.3

Bydd gofalwyr plant sy'n cael cefnogaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu gyffredinol neu wedi'i thargedu yn ymgysylltu â rhaglenni neu ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Mesur allbwn yw hwn yn hytrach na deilliant. Mae'r gweithgor yn cefnogi'r penderfyniad i gadw'r mesur hwn, gan fod presenoldeb yn ddangosydd defnyddiol o ran ymgysylltiad.

Y data y gofynnir amdano:

- yr ymyriad a gynigiwyd.
- nifer y gofalwyr a ymgysylltodd â 25%/50%/75% o'r sesiynau lleferydd, iaith a chyfathrebu a gynigiwyd.

---

5 Mae dibynadwyedd rhwng graddwyr yn cyfeirio at gysondeb sgoriau rhwng arsylwyr ('graddwyr') **gwahanol** a gellir gwirio hyn drwy wneud ymarferion ar y cyd i raddio'r un rhyngweithiad, e.e. gan ddefnyddio fideos o rieni a phlant yn chwarae gyda'i gilydd.

6 Mae dibynadwyedd o fewn graddwyr yn cyfeirio at gysondeb mewnol – h.y. **yr un** graddiwr yn defnyddio'r un broses bob tro er mwyn cynhyrchu sgoriau tebyg ar gyfer rhyngweithiadau tebyg.

Deilliant 3: Newid yn yr Ymarferydd

Beth i'w fesur	Sut i'w fesur
3.1 Bydd ymarferwyr yn rhyngweithio'n ymatebol â phlant ac yn rhoi strategaethau ar waith i helpu datblygiad eu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu. ***Nid yw LlC yn gofyn am hyn ar hyn o bryd***.	Amh
3.2 Bydd gan ymarferwyr sydd wedi mynychu hyfforddiant neu oruchwyliaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu fwy o hyder wrth gefnogi datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu plant. **Y data y gofynnir amdano:** • Nifer yr ymarferwyr a fynychodd hyfforddiant lleferydd, iaith a chyfathrebu. (Diffinnir 'mynychu' fel cwblhau'r hyfforddiant yn unol â gofynion y darparwr.) • Nifer yr ymarferwyr sydd wedi mynychu hyfforddiant lleferydd, iaith a chyfathrebu ac a gyflwynodd sgôr hyder cyn ac ar ôl hynny. • Nifer yr ymarferwyr a ddangosodd welliant yn eu hyder yn dilyn hyfforddiant lleferydd, iaith a chyfathrebu. (Diffinnir 'gwelliant' fel cynnydd o 1 pwynt o leiaf ar y raddfa hyder a ddefnyddir.)	**Adnoddau:** Graddfeydd sgorio hyder cyn ac ar ôl ymyriad: **'Ar raddfa o 1 i 10, pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am ryngweithio â'r plant rydych yn gweithio gyda nhw mewn ffordd sy'n cefnogi eu datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu?'** Neu **'Ar raddfa o 1-10, pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am gefnogi gofalwyr i helpu eu plant i ddysgu siarad?'** neu fesur hyder a ddefnyddir yn lleol. Sylwer, er mwyn sicrhau cysondeb ledled Cymru, dylid defnyddio graddfa hyder 10 pwynt.
3.3 Bydd ymarferwyr yn hunansgorio ar sail y Fframwaith Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu yn flynyddol er mwyn pennu anghenion hyfforddiant lleferydd, iaith a chyfathrebu. **Y data y gofynnir amdano:** • Cyfanswm nifer yr ymarferwyr Dechrau'n Deg. • Nifer yr ymarferwyr sy'n hunansgorio ar lefel sylfaenol/cyffredinol/uwch/arbenigol ar **y fframwaith**.	**Adnoddau:** Fframwaith Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu – **SLCF**. DS er mwyn hunansgorio i nodi cyflawni lefel benodol, rhaid i **80% o ddatganiadau'r** lefel honno fod wedi'u cyflawni.

Deilliant rhif 3.1

Bydd ymarferwyr yn rhyngweithio'n ymatebol â phlant ac yn rhoi strategaethau ar waith i gefnogi datblygiad eu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Gan i gynifer o Awdurdodau Lleol ddweud nad oedd hi'n ymarferol iddynt fesur ymatebolrwydd ymarferwyr ar hyn o bryd, nid oes rhaid casglu data ar gyfer y deilliant hwn o fis Ebrill 2025 ymlaen.

Gellid casglu'r data hwn ar lefel leol ond nid yw Llywodraeth Cymru yn gofyn amdano.

Deilliant rhif 3.2

Bydd gan ymarferwyr fwy o hyder wrth gefnogi datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu plant.

Cynlluniwyd y mesur hwn i gasglu gwybodaeth am y newid mewn hyder oedolion o ganlyniad i hyfforddiant neu oruchwyliaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu, gan ddefnyddio graddfeydd sgorio hyder cyn ac ar ôl ymyriad e.e. '**Ar raddfa o 1 i 10, pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am ryngweithio â'r plant rydych yn gweithio gyda nhw mewn ffordd sy'n cefnogi eu datblygiad lleferydd, iaith a chyfathrebu?**' Os oes mesurau hyder eraill yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd, gellir cadw'r rhain a chyflwyno'r data arnynt, ond er mwyn sicrhau cysondeb ledled Cymru, dylid defnyddio graddfa hyder 10 pwynt.

Diffinnir newid cadarnhaol fel cynnydd o **1 pwynt** o leiaf ar y raddfa hyder a ddefnyddir.

Deilliant rhif 3.3

Bydd ymarferwyr yn hunansgorio ar sail y Fframwaith Lleferydd, Iaith a Chyfathrebu yn flynyddol er mwyn pennu anghenion hyfforddiant lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Bydd y lefel **SLCF** yn cael ei chofnodi fel nifer yr ymarferwyr sy'n hunansgorio ar lefel sylfaenol/cyffredinol/uwch/arbenigol.

Fel y nodir yn y fframwaith, er mwyn hunansgorio ar lefel benodol rhaid i ymarferwyr fod yn cyflawni o leiaf 80% ar y lefel honno (**SLCF Handbook**, 2017).

Deilliant 4. Newid yn yr Amgylchedd Gofal Plant

Beth i'w fesur	Sut i'w fesur
Ni fydd Llywodraeth Cymru yn gofyn am hyn nes y cytunir yn ehangach ar y dull Sicrhau Ansawdd.	**Adnoddau:** Mesur ar gyfer amgylchedd sy'n gyfeillgar i gyfathrebu fel yr argymhellir yn y llwybr hyfforddi lleferydd, iaith a chyfathrebu (e.e. **rhestr wirio**).

Deilliant rhif 4

Bydd lleoliadau gofal plant yn darparu amgylchedd cyfathrebu cefnogol.

Yn sgil trafodaethau gyda'r gweithgor a chyda rhwydwaith Athrawon Ymgynghorol Dechrau'n Deg, cytunwyd na fydd Llywodraeth Cymru yn gofyn am y data hwn nes y cytunir ar ddull cyson o Sicrhau Ansawdd.

Gellid casglu'r data hwn ar lefel leol ond ni fydd Llywodraeth Cymru yn gofyn amdano.

Cwestiynau Cyffredin

Pryd mae angen inni gyflwyno'r data?
Dylech gofnodi data rhwng Ebrill a Mawrth. Bydd eich tîm casglu data Dechrau'n Deg yn cael gwybod am yr union ddyddiad cau gan Lywodraeth Cymru.

Sut gallaf fi gyflwyno'r data?
Dylid cydgasglu'r deilliannau ar lyfr gwaith LlC a'u cyflwyno gan ddefnyddio'r sianeli a gymeradwywyd yn lleol. Cysylltwch â'ch tîm casglu data Dechrau'n Deg lleol i gael rhagor o wybodaeth.

Pryd ddylwn i gofnodi deilliannau gofalwr/ymarferydd os nad ydynt wedi gorffen yr ymyriad erbyn mis Mawrth?
Cofnodwch eu data yn y flwyddyn y maent yn **cwblhau'r** rhaglen/ymyriad/hyfforddiant.

A oes angen i mi gyflwyno data ar gyfer gofalwyr sydd ddim yn gymwys i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu Dechrau'n Deg
Na, yr unig ddata yr ydym yn gofyn amdano yw data am ofalwyr sy'n gymwys i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu Dechrau'n Deg.

A oes angen i mi gyflwyno data ar gyfer pob gofalwr sydd yn gymwys i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu Dechrau'n Deg?
Nac oes, yr unig ddata y mae angen ichi ei gyflwyno yw data am y gofalwyr hynny sy'n mynychu 75% neu fwy o sesiynau mewn rhaglen neu ymyriad.

A oes angen i mi gyflwyno data ar gyfer pob ymarferydd?
Nac oes, yr unig ddata y gofynnir amdano yw data am yr ymarferwyr sy'n cefnogi plant sy'n cael mynediad i Dechrau'n Deg.

A oes angen i mi gyflwyno data ar gyfer sesiynau untro lleferydd, iaith a chyfathrebu?
Na, dim ond ar gyfer rhaglenni sy'n canolbwyntio'n bennaf ar leferydd, iaith a chyfathrebu y gofynnir am ddeilliannau. Ni fyddai sesiynau gwybodaeth untro yn cael eu cynnwys yn hyn.

Rwy'n casglu data arall o ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu, a oes angen i mi ei gyflwyno?
Nac oes, dim ond data ar y llyfr gwaith y mae LlC yn gofyn amdano. Efallai y bydd gofyn i chi gasglu deilliannau ychwanegol at ddefnydd lleol.

Os nad yw'r holl ddata gen i, a ddylwn i gyflwyno'r llyfr gwaith?
Dylech, dylech gyflwyno cymaint o ddata ag y gallwch.

Sut ydw i'n gwybod bod ymarferwyr wedi cael sgôr o 80% neu uwch ar y lefel a nodir ar y fframwaith?
Ar dudalen trosolwg y fframwaith, mae 'current confidence level' i'w weld ar gyfer pob lefel. Bydd angen i ymarferwyr nodi'r ganran yn ogystal â'r lefel.

Pwy sydd wedi datblygu'r deilliannau hyn a sut gallaf fi roi adborth neu awgrymu newidiadau?
Mae gweithgor o arbenigwyr o bob cwr o Gymru wedi datblygu'r deilliannau hyn mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru. Cysylltwch â **siaradgydafi@llyw.cymru** os hoffech roi adborth neu ddod yn aelod.

Â phwy ddylwn i gysylltu os oes gennyf unrhyw ymholiadau?
Cysylltwch â'ch tîm casglu data Dechrau'n Deg yn y lle cyntaf. Os oes gennych ymholiadau penodol ynghylch lleferydd, iaith a chyfathrebu, cysylltwch â **siaradgydafi@llyw.cymru**.

Rhestr termau

Wedi Mynychu (gofalwyr) – **yr un** gofalwr wedi mynd i 75% neu fwy o'r sesiynau.

Wedi Mynychu (ymarferwyr) – wedi cyflawni'r hyfforddiant yn unol â gofynion y darparwr.

Gofalwr – unrhyw oedolyn sy'n mynd i raglenni neu ymyriadau lleferydd, iaith a chyfathrebu i gefnogi plentyn sydd dan eu gofal, e.e. rhiant/gofalwr maeth/nain neu daid.

Gwelliant mewn hyder – cynnydd o 1 pwynt o leiaf ar y raddfa hyder a ddefnyddir.

Gwelliant mewn ymatebolrwydd – cynnydd o ½ pwynt o leiaf ar y raddfa ymatebolrwydd a ddefnyddir.

Mae ***dibynadwyedd rhwng graddwyr*** – yn cyfeirio at gysondeb sgoriau rhwng arsylwyr ('graddwyr') **gwahanol** a gellir gwirio hyn drwy wneud ymarferion ar y cyd i raddio'r un rhyngweithiad, e.e. gan ddefnyddio fideos o rieni a phlant yn chwarae gyda'i gilydd).

Mae ***dibynadwyedd o fewn graddwyr*** – yn cyfeirio at gysondeb mewnol – h.y. **yr un** graddiwr yn defnyddio'r un broses bob tro er mwyn cynhyrchu sgoriau tebyg ar gyfer rhyngweithiadau tebyg.

Ymarferydd – unrhyw oedolyn sy'n gweithio o fewn y gwasanaeth ac sydd â rôl yn cefnogi lleferydd, iaith a chyfathrebu. Gall hyn fod yn ymarferwyr gofal plant, hyfforddwyr technegol therapi iaith a lleferydd, swyddogion rhianta, gweithwyr cymorth teulu ac ati.

Wedi'i Dargedu – unrhyw raglen neu ymyriad sydd â dyddiad dechrau a gorffen a phan fo'r nodau a'r amcanion yn canolbwyntio'n **bennaf** ar wella rhyngweithio â rhieni/gofalwyr i ddatblygu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu y plentyn, lle mae'r plentyn/teulu **wedi'u nodi'n benodol** i gael cymorth lleferydd, iaith a chyfathrebu.

Cyffredinol – unrhyw raglen sydd â dyddiad dechrau a gorffen a phan fo'r nodau a'r amcanion yn canolbwyntio'n **bennaf** ar wella rhyngweithiadau â rhieni/gofalwyr i ddatblygu sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu y plentyn.